

มาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ Appropriate Punitive Measures for Persons Aged 15–20 Who Repeatedly Commit Heinous Crimes

พลอยปภัส ปิยวัฒน์วุฒิกุล^{1*} และวรรณวิภา เมืองถ้ำ²

Ploypapat Piyawatwuttikun^{1*} and Wanwipa Muangtham²

^{1*}นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

²อาจารย์ ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

^{1*}Master Student of Laws Sukhothai Tammathirat Open University

²Lecturer from Sukhothai Tammathirat Open University

*Corresponding Author Email: ploypapat530@gmail.com

Received: 27 August 2025 Revised: 7 September 2025 Accepted: 10 September 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ 2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ 3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ และ 4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาวิจัยเอกสาร ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากตำรากฎหมาย บทความทางวิชาการ วารสาร ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานการศึกษา พระราชบัญญัติ แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ มุ่งเน้นหาสาเหตุของการกระทำความผิดซ้ำ และแก้ไขฟื้นฟูเพื่อให้กลับตัวเป็นคนดี 2) เมื่อศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ พบว่า กฎหมายอาญาของไทยให้ความสำคัญกับอายุของผู้กระทำผิดมากกว่าความผิดที่กระทำ ในขณะที่สาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศแคนาดา สาธารณรัฐฝรั่งเศส และประเทศญี่ปุ่น จะให้ความสำคัญกับความร้ายแรงของความผิด แม้ผู้กระทำความผิดจะยังเป็นเยาวชนก็อาจถูกลงโทษเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ 3) ประมวลกฎหมายอาญาของไทยกำหนดให้ศาลลดมาตราส่วนโทษให้แก่บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดคดีอุกฉกรรจ์ซ้ำได้ โดยมีทั้งที่เป็นบทบังคับและให้ใช้ดุลพินิจในการลดโทษ ตลอดจนห้ามเพิ่มโทษบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำโดยไม่จำกัดฐานความผิด ทำให้ไม่สามารถลงโทษผู้กระทำผิดได้อย่างเหมาะสมกับความผิด และ 4) เสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับมาตรการลงโทษบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

คำสำคัญ: เด็กและเยาวชน, คดีอุกฉกรรจ์, กระทำความผิดซ้ำ

Abstract

This research consists purposes were 1. to examine the concepts, theories, and principles of criminal proceedings against persons aged over 15 but not more than 20 years who commit repeat offences 2. to study and compare legal measures concerning appropriate punishment measures against persons aged over 15 but not more than 20 years who commit repeated serious crimes 3. to analyze the problems relating to appropriate punitive measures for persons aged over 15 but not more than 20 years who commit repeat heinous crimes, and 4. to study and recommend related to appropriate punitive measures of such persons. This qualitative research employed a documentary study by searching for and compiling information from legal textbooks, academic articles, journals, research papers, theses, study reports and relevant Acts of Parliament. The collected data from these various documents were then analyzed using content analysis. The findings show that 1) The concepts, theories, and principles of criminal proceedings against persons aged over 15 but not more than 20 years who reoffend focus on identifying the causes of recidivism and on rehabilitation to encourage reform 2) A comparative study found that Thai criminal law prioritizes the age of the offender rather than the crime committed, whereas Singapore, Canada, France, and Japan emphasize the seriousness of the crime, such that even juvenile offenders may be punished in the same manner as adults 3) The Thai Criminal Code provides for courts to reduce sentences for persons over 15 but under 20 years of age who commit repeated serious offences, which is both mandatory and discretionary. In addition, there is a statutory prohibition on increasing the penalties for offenders under 18 who reoffend, regardless of the charges or offences, which results in an inability to impose punishments commensurate with the gravity of the crimes and 4) It is therefore proposed that the Criminal Code be amended on the punishment of such persons so as to be appropriate to present circumstances.

Keywords: Children and Youth, Heinous Crimes, Repeat Offenders

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบกับปัญหาอาชญากรรมในเด็กและเยาวชนที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะปัญหาการใช้ความรุนแรงในเด็กวัยรุ่นอายุกว่า 15 ปีแต่ยังไม่เกิน 20 ปี ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น (รายงานสถิติคดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, 2567, น.8) และทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังที่ปรากฏอยู่ตามหน้าหนังสือพิมพ์รายวันทั่วไป เช่น เด็กนักเรียนอาชีวะยกพวกตีกัน เด็กวัยรุ่นใช้ปืนยิงคู่อริ กลุ่มเด็กวัยรุ่นรวมข่มขืนเด็กผู้หญิง เป็นต้น อีกทั้งยังมีการนำอาวุธที่รุนแรงและอันตราย เช่น มีด

ปีน วัดถูระเบิด มาใช้ในการก่อเหตุอีกด้วย จะเห็นได้ว่าปัญหาการกระทำความผิดในเด็กวัยรุ่นมีลักษณะของการกระทำความผิดที่ซับซ้อนและรุนแรงมากขึ้นไม่แตกต่างจากการกระทำความผิดของผู้ใหญ่ และเป็นที่น่าสังเกตว่าในบรรดาเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดมีทั้งผู้ที่กระทำความผิดเป็นครั้งแรก และมีผู้กระทำความผิดอีกเป็นจำนวนมากที่เคยมีประวัติการกระทำความผิดมาก่อน บางรายมีประวัติการกระทำความผิดตั้งแต่ยังเป็นเด็กจนเข้าสู่วัยรุ่น บางรายถูกจับกุมมาดำเนินคดีแล้วได้รับโอกาสเข้าสู่กระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดแต่กลับไปกระทำความผิดซ้ำในระหว่างกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูนั้นอีก ซึ่งในทางปฏิบัติพบว่าปัจจุบันเด็กและเยาวชนมีสถิติในการกระทำความผิดซ้ำเป็นจำนวนมากกว่าที่จะกลับตัวกลับใจเป็นคนดี และมักจะพบว่าเด็กและเยาวชนคนเดิมกระทำความผิดซ้ำในเรื่องเดิมโดยเฉพาะผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ต่ำกว่า 18 ปี และบุคคลอายุตั้งแต่ 18 ปีแต่ยังไม่เกิน 20 ปีที่แม้จะไม่ใช่เด็กและเยาวชนแล้วแต่กฎหมายถือว่ายังมีความอ่อนวัยและมีวุฒิภาวะน้อยไม่ทัดเทียมกับผู้ใหญ่ เมื่อพิจารณาแนวคิดการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาของเด็กและเยาวชนตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 ถึงมาตรา 76 พบว่า หลักเกณฑ์การกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาใช้เกณฑ์อายุของผู้กระทำความผิดเป็นตัวกำหนดว่าผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษหรือได้รับยกเว้นโทษหรือได้รับการลดโทษหรือไม่เพียงใด (อรุณรัตน์ อารังศรีสุข, 2562, น.7) เนื่องจากมีแนวคิดว่าการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากความบกพร่องในเรื่องของวุฒิภาวะ (Lack of Maturity) ที่ไม่สามารถรู้ผิดชอบในการที่จะแยกแยะถูกผิดได้ดังเช่นผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ (Adult) ทำให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับผู้ใหญ่ กล่าวคือ กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนจะมุ่งเน้นการแก้ไขฟื้นฟูเพื่อให้เด็กและเยาวชนกลับตนเป็นพลเมืองดีมากกว่าการใช้มาตรการลงโทษทางอาญา ในขณะที่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับผู้ใหญ่มุ่งเน้นการลงโทษเพื่อแก้แค้นทดแทนมากกว่าการแก้ไขฟื้นฟูเพราะถือว่าผู้ใหญ่ที่กระทำความผิดมีวุฒิภาวะ (Maturity) สามารถแยกแยะถูกผิดได้แล้ว จึงสมควรต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง (นงลักษณ์ อานี, 2557, น.26) ดังนั้น กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนจึงถูกออกแบบขึ้นเป็นการเฉพาะ เมื่อเด็กหรือเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิดการพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาจึงใช้เกณฑ์อายุของเด็กและเยาวชนเป็นตัวกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาเป็นสำคัญ มากกว่าที่จะนำเอาข้อหาหรือฐานความผิดและความร้ายแรงของการกระทำความผิดมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดความรับผิดชอบทางอาญาของเด็กและเยาวชนนั้น ทำให้เกิดช่องว่างในทางกฎหมายที่ทำให้เด็กและเยาวชนไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย และกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีกดังที่พบเห็นอยู่ในปัจจุบัน

การที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดซ้ำอาจเกิดขึ้นได้จากหลายปัจจัย เช่น จากสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี การคบเพื่อนที่ไม่ดีชักนำกันไปไปในทางที่ผิด พฤติกรรมลอกเลียนแบบ หรือเด็กหรือเยาวชนอาจมีปัญหาจากครอบครัว การเลี้ยงดูของบิดามารดา การปลุกฝังสิ่งที่ไม่ดีให้กับเด็กหรือเยาวชนทำให้กลายเป็นเด็กมีปัญหา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยหรือเป็นแรงจูงใจให้เด็กหรือเยาวชนหันมากระทำความผิดซ้ำ (สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2561, น.1) อย่างไรก็ตาม กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เด็กหรือเยาวชนไม่เกรงกลัวต่อการกระทำความผิด เพราะเมื่อเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดแล้วพวกเขาจะไม่ต้องรับโทษเหมือนกับผู้ใหญ่ แต่พวกเขาจะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก ซึ่งเป็นกฎหมายที่จะเข้ามาคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ ทำให้การลงโทษไม่สามารถกระทำได้อย่างเด็ดขาด โดยเฉพาะกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับกับบุคคลที่มีอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่แม้จะไม่ใช่การกระทำความผิดครั้งแรก และความผิดที่กระทำนั้นจะร้ายแรงเพียงใดก็ตาม ศาลไม่อาจลงโทษผู้กระทำความผิดให้เหมาะสมกับการกระทำได้ โดยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75

กำหนดให้ศาลสามารถใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษได้ หรือถ้าศาลเห็นว่าสมควรพิพากษาลงโทษ กฎหมายบังคับให้ศาลต้องลดมาตราส่วนโทษลงกึ่งหนึ่ง และตามมาตรา 76 ที่ใช้บังคับกับบุคคลอายุตั้งแต่ 18 ปีแต่ยังไม่เกิน 20 ปี ที่แม้จะไม่ใช่เด็กหรือเยาวชนตามกฎหมายอาญาแล้ว แต่กฎหมายมองว่าบุคคลเหล่านี้ยังมีวุฒิภาวะน้อยไม่ทัดเทียมกับผู้ใหญ่ มาตรานี้จึงเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจพิจารณาที่จะลดมาตราส่วนโทษลงหนึ่งในสามหรือไม่เกินกึ่งหนึ่งได้ (ทวีเกียรติ มินะกะนิษฐ และธรรณกรณ์ บุญมี, 2566, น.204) นอกจากนี้ กฎหมายอาญาที่ใช้บังคับอยู่ไม่สามารถควบคุมการกระทำผิดซ้ำของบุคคลที่มีอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปีได้ โดยเฉพาะยังไม่มียกกฎหมายในการเพิ่มโทษทางอาญากับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีที่มีอัตราโทษร้ายแรงหรือคดีอุกฉกรรจ์ เพราะตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 94 กำหนดไว้ว่า ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น ไม่ว่าจะได้กระทำในครั้งก่อนหรือครั้งหลังไม่ถือว่าเป็นความผิดเพื่อการเพิ่มโทษ โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นการผิดใดหรือเคยต้องโทษใด (ทวีเกียรติ มินะกะนิษฐ และธรรณกรณ์ บุญมี, 2566, น.259) ทำให้ผู้กระทำความผิดกลับมาก่อทำความผิดซ้ำแล้วซ้ำอีกเพราะไม่เข็ดหลาบ เป็นเหตุให้สังคมไม่ปลอดภัยจากอาชญากรรมที่จะเกิดซ้ำอีกได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาหลักการดำเนินคดีอาญาในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ควรนำเอาฐานความผิดอาญาร้ายแรงหรือการกระทำความผิดซ้ำมาพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดชอบทางอาญามากกว่าจะนำเอาอายุของผู้กระทำความผิดมาเป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจะมีความเหมาะสมมากกว่า และกรณีที่บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี กระทำความผิดซ้ำ ควรกำหนดให้เพิ่มโทษได้หากการกระทำความผิดครั้งหลังเป็นการกระทำความผิดที่มีอัตราโทษร้ายแรงหรือเป็นคดีอุกฉกรรจ์ เพื่อนำมาแก้ไขบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับมาตรการลงโทษบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ให้มีความเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักการดำเนินคดีอาญาที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี จะมีแนวคิดการดำเนินคดีอาญาในรูปแบบสังคมสงเคราะห์ (นงลักษณ์ อานี, 2557, น.27) จึงให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำ ซึ่ง

เห็นว่า การที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำส่วนหนึ่งมาจากความสัมพันธ์ใกล้ชิดทำให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมกระทำความผิดของกันและกันตามทฤษฎีการเลียนแบบ (กรวรรณ คำการเกตุ, 2563, น.52) รวมถึงความต้องการของเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญมากกว่าจะประสงค์ให้เด็กและเยาวชนรับโทษให้เหมาะสมกับความผิดที่เด็กและเยาวชนนั้นได้กระทำต่อสังคม สอดคล้องกับแนวคิดการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งกำหนดให้วิธีพิจารณาความสำหรับบุคคลที่เป็นเด็กหรือเยาวชนต้องดำเนินการโดยคำนึงถึงอายุและความปรารถนาที่จะส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูความประพฤติของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2567, น.44) การจับกุม กักขังหรือจำคุกเด็กต้องเป็นไปตามกฎหมายซึ่งแตกต่างจากผู้ใหญ่ การลิดรอนเสรีภาพเด็กต้องเป็นมาตรการสุดท้ายเท่านั้น และให้มีระยะเวลาที่สั้นที่สุดอย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2566, น.10) ส่งผลให้การพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยเน้นไปที่การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิด โดยมีวัตถุประสงค์ในการแก้ไขผู้กระทำความผิดมากกว่าที่จะลงโทษ และทำให้ผู้กระทำความผิดกลับไปสู่สังคมของตนเองได้และมีชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมอย่างเป็นปกติสุข (ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2566, น.29) โดยนำเอาอายุของผู้กระทำความผิดเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดทางอาญามากกว่าการนำการกระทำที่เป็นความผิดร้ายแรงที่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ซึ่งเป็นหลักพื้นฐานในการกำหนดโทษอาญาในกฎหมายสำหรับการกระทำความผิดทั่วไปมาใช้ (คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่องการกำหนดโทษอาญาในกฎหมาย, 2562, น.18) การกำหนดความรับผิดทางอาญาบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ซึ่งเน้นให้ความสำคัญกับอายุของผู้กระทำความผิดเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอเนื่องจากการกระทำความผิดของบุคคลดังกล่าวไม่ได้จำกัดอยู่แต่ความผิดเล็กน้อยเท่านั้น แต่กลับมีลักษณะของการกระทำที่โหดร้ายและรุนแรงมากขึ้น เพื่อป้องกันการก่ออาชญากรรมซ้ำ จึงควรนำความร้ายแรงของความผิดและพฤติกรรมที่เป็นการกระทำความผิดซ้ำ มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความรับผิดทางอาญาบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี โดยใช้วิธีการลงโทษที่มีแนวคิดในการป้อมปรามเพื่อข่มขู่ยับยั้งซึ่งจะเป็นการป้องกันมิให้ผู้กระทำผิดกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก รวมทั้งเป็นแบบอย่างให้แก่บุคคลอื่นในสังคมเกิดความกลัวเกรงในโทษที่จะได้รับหากกระทำความผิดและไม่กล้ากระทำความผิดแบบเดียวกันนั้น (ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2566, น.19)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลการวิจัย ได้แก่ การศึกษาวิจัยทางด้านเอกสาร (Document Research) ทำการค้นคว้าหาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร ตำรากฎหมาย คำพิพากษา บทความทางวิชาการ วารสาร ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานการศึกษา ประมวลกฎหมาย พระราชบัญญัติ ระเบียบ ตำราและหลักกฎหมายของต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลทางเว็บไซต์ที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่ายและเป็นแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

2. การรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรากฎหมาย วิทยานิพนธ์ งานวิจัย บทความ เว็บไซต์ ตำบทยุทธศาสตร์และข้อมูลสารสนเทศทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์หา คำตอบและข้อสรุปในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อเสนอแนะเป็นแนวทางและมาตรการในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายใน ประเด็นของการศึกษาให้มีความเหมาะสม

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินคดีอาญากับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ มีแนวคิด การดำเนินคดีอาญาที่สำคัญ 3 รูปแบบ กล่าวคือ การดำเนินคดีอาญาในรูปแบบความยุติธรรมตามกฎหมาย การดำเนินคดีอาญาใน รูปแบบสังคมสงเคราะห์ และการดำเนินคดีอาญาในรูปแบบกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ซึ่งนานาประเทศโดยส่วนใหญ่ พยายามที่จะผสมผสานแนวคิดทั้งสามไว้ด้วยกัน กล่าวคือ หากกรณีที่ได้กและเยาวชนกระทำความผิดอาญาร้ายแรงหรือมี พฤติกรรมเป็นอาชญากร การดำเนินคดีจะใช้การดำเนินคดีอาญาในรูปแบบความยุติธรรมตามกฎหมาย โดยใช้วิธีการลงโทษให้ เหมาะสมกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองและเป็นการ ค้ำครองสังคมด้วย ส่วนกรณีที่ได้กและเยาวชนกระทำความผิดอาญาไม่ร้ายแรงหรือกระทำความผิดด้วยความพลั้งพลาดไม่มี พฤติกรรมเป็นอาชญากร หากเห็นว่าเด็กและเยาวชนสามารถแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตัวเองได้ การดำเนินคดีจะใช้การ ดำเนินคดีอาญาในรูปแบบสังคมสงเคราะห์ เพราะมีความหลากหลายในวิธีการที่จะใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนมากกว่า (นงลักษณ์ อานี, 2557, น.29) และในกรณีเห็นว่าสังคมควรมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมเมื่อเด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำ ความผิดก็ใช้การดำเนินคดีอาญาในรูปแบบกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ส่วนการลงโทษบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำจะเน้นไปที่การแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมและให้โอกาสกลับตัวเป็นคนดีมากกว่าจะลงโทษให้เหมาะสมกับ ความผิด ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ในการลงโทษที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนมากที่สุด และหากการฟื้นฟูสำเร็จสังคมก็จะได้ ประโยชน์จากการลงโทษดังกล่าว เพราะผู้กระทำความผิดจะไม่หวนกลับไปทำผิดอีก (ปกป้อง ศรีสนิท, 2566, น.225) สอดรับกับ แนวคิดการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่มีแนวคิดว่าการปฏิบัติต่อเด็กโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีและ คุณค่าของเด็ก ต้องคำนึงถึงอายุของเด็กและความปรารถนาที่จะส่งเสริมการกลับคืนสู่สังคม การดำเนินคดีอาญาต่อเด็กจึงต้องเน้น การแก้ไขฟื้นฟูเป็นหลัก (สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2566, น.10)

2. การศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์

ผลการวิจัยพบว่า มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ตามกฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศแคนาดา สาธารณรัฐฝรั่งเศส และประเทศญี่ปุ่น มีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ

สาธารณรัฐสิงคโปร์ ให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนในฐานะกลุ่มคนที่มีความเปราะบางซึ่งสมควรได้รับการคุ้มครองจากผู้ใหญ่ การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนจึงคำนึงถึงสิทธิและประโยชน์เป็นสิ่งสำคัญ ในกรณีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด การดำเนินคดีจะมีทั้งการแก้ไขฟื้นฟูเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการลงโทษเพื่อป้องกันการกระทำความผิด โดยแยกวิธีการจัดการกับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดด้วยความพลั้งพลาดและไม่มีพฤติกรรมเป็นอาชญากร และเด็กหรือเยาวชนที่มีพฤติกรรมเป็นอาชญากรซึ่งกระทำความผิดอาญาร้ายแรงออกจากกัน สาธารณรัฐสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับข้อเท็จจริงที่ว่าผู้กระทำความผิดมีความรู้ความสามารถหรือมีวุฒิภาวะมากพอที่จะแยกแยะความผิดความชั่วได้แล้วหรือไม่ กรณีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดด้วยความพลั้งพลาด การดำเนินการจะใช้กระบวนการแก้ไขฟื้นฟูเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นหลัก ในทางกลับกันหากเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้กระทำความผิดอาญาร้ายแรง วิธีการจัดการกับคนกลุ่มนี้จะใช้การลงโทษที่รุนแรงเพื่อให้เกิดความเกรงกลัวและไม่กล้ากระทำความผิดอีก โดยเฉพาะกับบุคคลที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป การกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคลดังกล่าวจะพิจารณาจากฐานความผิดและอัตราโทษ ซึ่งการลงโทษจะมีความรุนแรงเทียบเท่ากับการลงโทษผู้ใหญ่และอาจถูกจำคุกเป็นระยะเวลาจนถึงจำคุกตลอดชีวิตได้ (ปิยะพร ตันณินกุล, 2558, น.112)

ประเทศแคนาดา กฎหมายเยาวชนของประเทศแคนาดามีการนำโทษสำหรับผู้ใหญ่มาใช้กับเยาวชนอายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไปที่กระทำความผิดอาญาร้ายแรง โดยหากพิจารณาจากพฤติการณ์แล้วเห็นว่าการลงโทษด้วยวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนไม่เพียงพอหรือไม่สามารถแก้ไขและบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดได้ ศาลเยาวชนมีอำนาจสั่งลงโทษจำคุกเยาวชนเช่นเดียวกับโทษจำคุกสำหรับผู้ใหญ่ (adult sentence) ได้ (พิมพ์สุรางค์ ชนินทรลีลา, 2565, น.92)

สาธารณรัฐฝรั่งเศส มีการกำหนดให้เด็กและเยาวชนต้องรับผิดชอบทางอาญาต่อเมื่อพิสูจน์ได้ว่าเด็กและเยาวชนนั้นมีความสามารถที่จะเข้าใจถึงลักษณะการกระทำของตนเองและมีความสามารถในการแยกแยะว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดมาพิจารณาประกอบกับการนำเอาฐานความผิดอุกฉุกอุกโทษ (Les crimes) หรือความผิดที่มีโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นความผิดอาญาร้ายแรง หรือเป็นการกระทำความผิดซ้ำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป เป็นเกณฑ์ลงโทษเยาวชนในอัตราเดียวกับผู้ใหญ่ (นงลักษณ์ อานี, 2557, น.253)

ประเทศญี่ปุ่น มีการนำเอาฐานความผิดร้ายแรงมาเป็นหลักเกณฑ์ในการโอนคดีของศาลครอบครัวไปให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีต่อศาลอาญา และพิจารณาพิพากษาคดีเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ (นงลักษณ์ อานี, 2557, น.302) โดยศาลจะลงโทษทางอาญาแก่บุคคลกลุ่มนี้เมื่อเป็นการกระทำความผิดอาญาร้ายแรงด้วยการลงโทษจำคุกสูงสุดในอัตราโทษเท่ากับการลงโทษผู้ใหญ่ได้โดยไม่สามารถนำประโยชน์จากความอ่อนวัยวุฒิมาใช้เป็นเหตุในการลดโทษได้

ในขณะที่ประเทศไทย มีการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปีไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 75 และมาตรา 76 ซึ่งมีทั้งการใช้วิธีการสำหรับเด็กและการลงโทษทางอาญาซึ่งบัญญัติให้มีการยกเว้นโทษหรือลดมาตราส่วนโทษให้แก่ผู้กระทำความผิด โดยมาตรา 75 กำหนดความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ต่ำกว่า 18 ปี ให้ศาลเลือกพิจารณาว่าจะสมควรใช้วิธีการสำหรับเด็กหรือจะลงโทษอาญา โดยพิจารณาถึงความรู้สึกผิดชอบของผู้กระทำ แม้ว่าผู้กระทำจะรู้สึกผิดชอบในขณะที่กระทำความผิด แต่หากจะจัดการกับผู้นั้นโดยใช้วิธีการสำหรับเด็กจะทำให้เขากลับตนได้ดีกว่าศาลก็สามารถทำได้ อย่างไรก็ตาม หากศาลจะลงโทษอาญา ศาลต้องลดมาตราส่วนโทษลงกึ่งหนึ่ง (ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และธรรณภูมิ บุญมี, 2566, น.206) ส่วนความรับผิดชอบทางอาญาของบุคคลตั้งแต่ 18 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ถูกกำหนดไว้ในมาตรา 76 โดยให้ศาล

สามารถใช้ดุลพินิจลดมาตราส่วนโทษได้ ซึ่งการลดมาตราส่วนโทษตามมาตรา ๖๖ สามารถนำมาใช้ได้ในทุกฐานความผิดและไม่จำกัดว่าเป็นการกระทำความผิดครั้งใด เนื่องจากมีกรณีไม่น้อยที่บุคคลอายุสิบแปดปีแต่ความรู้สึกนึกคิดความรู้สึกผิดชอบชั่วดียังอยู่ในเกณฑ์ต่ำไม่ทัดเทียมกับผู้ใหญ่ การที่ศาลจะลงโทษหนักก็อาจจะไม่เหมาะสม มาตรา ๖๖ นี้จึงเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจพิจารณาที่จะลดมาตราส่วนโทษลงหนึ่งในสามหรือไม่เกินกึ่งหนึ่งได้ (ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และรณกรณ์ บุญมี, 2566, น.204) การกำหนดความรับผิดทางอาญาของบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการแก้ไขฟื้นฟูเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากกฎหมายเห็นว่าเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดนั้นเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะน้อยและขาดความรู้ผิดชอบ การแก้ไขให้กลับตัวเป็นคนดีจะมีประโยชน์ต่อสังคมมากกว่าการลงโทษให้เด็ดขาด เจตนาของกฎหมายจึงมุ่งคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน วิธีปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดจึงเป็นไปตามหลักการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยเฉพาะเรื่องประโยชน์สูงสุดของเด็ก (ภรณ์ เกราะแก้ว, 2565, น.221)

ตารางที่ 1 สรุปการเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางอาญากรณีบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

ข้อพิจารณา	ประเทศไทย	สาธารณรัฐสิงคโปร์	ประเทศแคนาดา	สาธารณรัฐฝรั่งเศส	ประเทศญี่ปุ่น
ความผิดรับทางอาญา กรณีบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์	(1) บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ต่ำกว่า 18 ปี ถ้าศาลจะไม่ลงโทษให้จัดการตามมาตรา 74 หรือถ้าศาลจะลงโทษ ต้องลดมาตราส่วนโทษกึ่งหนึ่ง โดยไม่จำกัดฐานความผิด (2) บุคคลอายุตั้งแต่ 18 ปี แต่ยังไม่เกิน 20 ปี ศาลใช้ดุลพินิจลดมาตราส่วนโทษได้ โดยไม่	เยาวชนที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ถือว่ามีความรู้ความสามารถในการแยกแยะความถูกผิดได้แล้ว เมื่อกระทำความผิดจึงต้องรับผิดชอบต่อการกระทำของตน และศาลสามารถลงโทษบุคคลที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไปที่กระทำความผิดอาญาร้ายแรง ด้วยโทษแบบเดียวกับผู้ใหญ่ได้	เยาวชนที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป ที่กระทำความผิดอาญาร้ายแรง อาจถูกลงโทษทางอาญาแบบเดียวกับผู้ใหญ่ โดยศาลเยาวชนมีอำนาจสั่งลงโทษจำคุกเยาวชนเช่นเดียวกับโทษจำคุกสำหรับผู้ใหญ่ได้ ซึ่งอาจถึงจำคุกตลอดชีวิต	เยาวชนที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป ที่พิสูจน์ได้ว่าสามารถแยกแยะผิดถูกได้แล้ว หากกระทำความผิดอาญาร้ายแรง หรือกระทำความผิดซ้ำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป ศาลสามารถลงโทษจำคุกสูงสุดได้ในการลงโทษผู้ใหญ่	เยาวชนที่มีอายุ 14 ปีขึ้นไป ที่กระทำความผิดอาญาร้ายแรงถือเป็นหลักเกณฑ์ในการโอนคดีของศาลครอบครัวไปให้พนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดีต่อศาลอาญาและพิจารณาพิพากษาคดีเช่นเดียวกับ

	จำกัดฐาน ความผิด				ผู้กระทำ ความผิดที่เป็น ผู้ใหญ่
--	---------------------	--	--	--	---------------------------------------

3. การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปีที่กระทำผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์

ผลการวิจัยพบว่า กฎหมายของประเทศไทยที่ใช้สำหรับการพิจารณาคดีที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิดมีกฎหมายที่สำคัญอยู่หลายฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับนี้มีการกำหนดบทบัญญัติกฎหมายที่สอดคล้องกัน โดยเฉพาะการใช้เกณฑ์อายุของผู้กระทำความผิดเป็นตัวกำหนดว่าจะใช้วิธีพิจารณาคดีแบบใด และศาลใดจะมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ซึ่งจะพิจารณาเพียงว่าในเวลาที่เกิดความผิดขึ้น ผู้กระทำความผิดมีอายุเท่าไร อายุอยู่ในเกณฑ์ของเด็กและเยาวชนหรือไม่ ถ้าพิจารณาแล้วพบว่าอยู่ในเกณฑ์ของเด็กและเยาวชน ผู้กระทำความผิดนั้นก็ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเด็กและเยาวชน ซึ่งถ้าเป็นเด็กหรือเยาวชนไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดอาญาที่มีอัตราโทษร้ายแรงเพียงใดหรือเป็นการกระทำความผิดซ้ำก็ตาม ผู้กระทำความผิดจะได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติกฎหมายที่จะได้รับการพิจารณาคดีด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่กำหนดไว้ใช้บังคับสำหรับเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะ ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขฟื้นฟูและให้โอกาสมากกว่าจะเน้นที่การลงโทษ โดยการกำหนดความรับผิดทางอาญาปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 ถึงมาตรา 76 ที่ให้ศาลเลือกใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษไปจนถึงการพิพากษาลงโทษทางอาญาเมื่อเห็นว่ามี ความจำเป็นได้ โดยการนำเอาอายุของผู้กระทำความผิดมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพิจารณาเพื่อกำหนดว่าผู้กระทำความผิดจะต้องรับผิดทางอาญาหรือไม่และจะต้องรับโทษทางอาญาอย่างไร ส่วนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด พฤติการณ์และความผิดร้ายแรงแห่งคดี ตลอดจนข้อหาหรือฐานความผิด รวมทั้งประวัติการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดจะถูกนำมาพิจารณาเพื่อประกอบการกำหนดความรับผิดเป็นลำดับถัดไป ทำให้การพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดทางอาญาไม่สามารถทำได้เหมาะสมกับความผิด และการลงโทษไม่สามารถทำได้อย่างเด็ดขาดเพราะยังมีบทบัญญัติกฎหมายบังคับให้ศาลต้องลดมาตราส่วนโทษหรือให้ศาลใช้ดุลพินิจลดมาตราส่วนโทษได้ตามที่เห็นสมควร จะเห็นได้จากบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75 ที่กำหนดความรับผิดทางอาญาของบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ต่ำกว่า 18 ปีไว้ 2 กรณี กล่าวคือ ถ้าศาลเห็นว่ายังไม่สมควรลงโทษผู้กระทำความผิด ศาลสามารถใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษทางอาญาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 74 เช่น ว่ากล่าวตักเตือน วางข้อกำหนด หรือคุมประพฤติแทนได้ หรือถ้าศาลพิจารณาแล้วเห็นว่าจากพฤติการณ์ทั้งปวงสมควรที่จะพิพากษาลงโทษผู้กระทำความผิด ศาลก็สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดอาญาทั่วไปหรือเป็นความผิดอาญาคดีอุกฉกรรจ์ และถึงแม้ว่าจะเป็นการกระทำความผิดซ้ำก็ตาม กฎหมายบังคับให้ศาลต้องลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นถึงหนึ่ง ซึ่งศาลจะไม่ลดโทษให้ก็ไม่ได้เพราะเป็นบทบังคับ และบทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 76 ที่กำหนดความรับผิดทางอาญาของบุคคลอายุตั้งแต่ 18 ปี แต่ยังไม่เกิน 20 ปีไว้ ที่แม้บุคคลดังกล่าวจะไม่ใช่เด็กหรือเยาวชนตามความหมายของกฎหมายอาญาและกฎหมายหมายอื่นที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่ในมุมมองของกฎหมายยังเห็นว่าบุคคลที่มีอายุไม่เกิน 20 ปียังคงอยู่ในวัยที่กำลัง

เรียนรู้และพัฒนาสู่การเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้นความรู้ความสามารถและวุฒิภาวะจึงยังไม่มากพอ เมื่อกระทำความผิดจึงสมควรที่กฎหมายจะให้ความเมตตาโดยการผ่อนปรนการลงโทษให้ กฎหมายจึงกำหนดให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจในการลดมาตราส่วนโทษให้แก่บุคคลดังกล่าวได้ ไม่ว่าการกระทำความผิดนั้นจะร้ายแรงเพียงใด หรือบุคคลนั้นอาจเป็นผู้มีประวัติการกระทำความผิดมาก่อนก็ตาม ศาลก็สามารใช้ประโยชน์จากมาตรานี้ในการลดโทษให้แก่ผู้กระทำความผิดที่กระทำความผิดในขณะที่มีอายุไม่เกิน 20 ปีได้ อีกทั้งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 94 ยังบัญญัติห้ามเพิ่มโทษทางอาญากับบุคคลอายุต่ำกว่า 18 ปีที่กระทำความผิดซ้ำโดยไม่จำกัดฐานความผิด ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวที่จะถูกลงโทษ และกล้าที่จะกลับมากระทำความผิดซ้ำแล้วซ้ำอีกเพราะไม่เข็ดหลาบ การที่กฎหมายให้ความคุ้มครองแก่บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์เช่นนี้ ทำให้เกิดช่องว่างในทางกฎหมายที่ทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับการลงโทษที่ไม่เหมาะสมกับความผิด เป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวกฎหมายและกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก ส่งผลให้สังคมไม่ได้รับความปลอดภัยจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นซ้ำ และผู้เสียหายไม่ได้รับความเป็นธรรมเท่าที่ควร

4. การศึกษาข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ ให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ดังนี้

4.1 ปัญหาการนำอายุของผู้กระทำความผิดมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดทางอาญามากกว่าการพิจารณาฐานความผิดอาญาร้ายแรงหรือการกระทำความผิดซ้ำ ประมวลกฎหมายอาญากำหนดความรับผิดทางอาญาแก่บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิด โดยการนำเอาอายุของผู้กระทำความผิด ตลอดจน ความรู้สึกผิดชอบและสภาพแวดล้อมอื่นทั้งปวงที่เกี่ยวกับผู้กระทำความผิดมาเป็นเกณฑ์หลักในการพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดทางอาญาสำหรับผู้กระทำความผิดนั้น โดยไม่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนให้นำเอาข้อหาหรือฐานความผิดที่เป็นความผิดอาญาร้ายแรง ตลอดจน การกระทำความผิดซ้ำเป็นเกณฑ์ เป็นเหตุให้เกิดช่องว่างในทางกฎหมายที่ทำให้การลงโทษไม่เหมาะสมกับความผิด ทำให้บุคคลดังกล่าวไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายและกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก รวมทั้งก่อให้เกิดพฤติกรรมลอกเลียนแบบดังที่พบเห็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเป็นการป้องกันมิให้บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี กระทำความผิดซ้ำที่อาจมีลักษณะของการกระทำความผิดที่ร้ายแรงหรือรุนแรงมากขึ้น จึงควรที่จะแก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา 75 และมาตรา 76 กำหนดให้ชัดเจนว่าในการพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดทางอาญาของบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ให้นำฐานความผิดที่เป็นความผิดอาญาร้ายแรง ตลอดจนการกระทำความผิดซ้ำมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพิจารณาและกำหนดความรับผิดทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดมากกว่าจะใช้ช่วงอายุของผู้กระทำความผิดเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดทางอาญาตามที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน

4.2 ปัญหาการลงโทษที่ไม่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ ปัจจุบันปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี มีลักษณะที่รุนแรงและมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น และมีอีกจำนวนมากที่เป็นการกระทำความผิดซ้ำในลักษณะเดียวกัน ปัจจัยหนึ่งที่เป็นสาเหตุสำคัญในการเกิดอาชญากรรมของบุคคลช่วงอายุดังกล่าว คือความไม่เกรงกลัวที่จะถูกลงโทษ เพราะเมื่อบุคคลดังกล่าวกระทำความผิดจะรู้ว่าตนจะได้รับประโยชน์จากความอ่อนวัย และจะได้รับการผ่อนปรนการลงโทษโดยผลของกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ทำให้ไม่ต้องรับโทษที่รุนแรงเหมือน

อย่างเช่นผู้ใหญ่ จึงเกิดความกลัวที่จะกระทำความผิดซ้ำแล้วซ้ำอีกเป็นนิสัย และยิ่งทวีความร้ายแรงมากขึ้น นอกจากการลดโทษหรือลดมาตราส่วนโทษตามมาตรา 75 และมาตรา 76 แล้ว กฎหมายอาญายังกำหนดให้ผู้กระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นเด็ก หรือผู้ใหญ่ และไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดอาญาฐานใด อาจจะได้รับประโยชน์จากการลดโทษเมื่อปรากฏเหตุบรรเทาโทษ ตามบทบัญญัติมาตรา 78 อีกบทหนึ่งด้วย การลงโทษที่ไม่สามารถทำได้อย่างเด็ดขาดนี้ ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวกฎหมายและกลัวที่จะกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก เพื่อให้บุคคลอายุตั้งแต่ 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดอาญาร้ายแรงหรือคดีอุกฉกรรจ์เกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมายและไม่กล้ากระทำความผิดร้ายแรงซ้ำอีก จึงสมควรแก้ไขประมวลกฎหมายอาญามาตรา 75 และมาตรา 76 กำหนดบทลงโทษให้เด็ดขาดโดยไม่ให้ผู้กระทำความผิดซ้ำดังกล่าวได้รับประโยชน์จากความอ่อนวัย โดยการแก้ไขกฎหมายให้มีสภาพบังคับเด็ดขาดและชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะบทบัญญัติเกี่ยวกับการลดโทษหรือลดมาตราส่วนโทษให้แก่บุคคลอายุตั้งแต่ 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่มีความคิดและแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่โหดร้ายทารุณเกินกว่าบุคคลที่อายุเท่ากันจะกระทำได้ โดยการกำหนดให้ชัดเจนไม่ให้มีการนำการลดโทษหรือลดมาตราส่วนโทษมาใช้ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ และเมื่อกฎหมายได้รับการแก้ไขแล้ว จะทำให้บุคคลดังกล่าวไม่กล้ากลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

4.3 ปัญหาการไม่มีบทกฎหมายในการเพิ่มโทษทางอาญาแก่บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีที่มีอัตราโทษร้ายแรงหรือคดีอุกฉกรรจ์ ในมุมมองของกฎหมายมองว่าเด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่หย่อนความสามารถและขาดความยับยั้งชั่งใจจึงกระทำความผิดซ้ำได้โดยง่าย บทบัญญัติกฎหมายอาญาจึงกำหนดให้มีการผ่อนปรนการลงโทษให้แก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดนั้นได้ปรับปรุงตนเอง โดยเฉพาะยังไม่มีบทบัญญัติกฎหมายบังคับให้ลงโทษหนักขึ้นหรือเพิ่มโทษทางอาญากับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีที่มีอัตราโทษร้ายแรงหรือคดีอุกฉกรรจ์ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคม ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เข็ดหลาบและหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก เป็นเหตุให้สังคมไม่ปลอดภัยจากอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาคriminal กระทำความผิดซ้ำในบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน จึงควรที่จะแก้ไขบทบัญญัติกฎหมายให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจเพิ่มโทษบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำฐานไม่เข็ดหลาบได้ ถ้าความผิดที่กระทำในครั้งหลังนั้นเป็นความผิดที่มีอัตราโทษสูงหรือเป็นคดีอุกฉกรรจ์ ซึ่งจะเป็นการยับยั้งไม่ให้มีการกระทำความผิดในลักษณะเดียวกันนั้นเกิดขึ้นอีกได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดอาชญากรรมในเด็กและเยาวชนที่อาจเกิดขึ้นซ้ำอีกในสังคมต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ พบว่า การดำเนินคดีอาญากับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดจะใช้วิธีการที่ถูกกำหนดไว้เป็นการเฉพาะ การลงโทษบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์จะเน้นการศึกษาที่ตัวผู้กระทำความผิดมากกว่าตัวบทกฎหมาย เนื่องจากมองว่าตัวผู้กระทำความผิดคือต้นเหตุของอาชญากรรม การป้องกันอาชญากรรมจึงต้องแก้ไขที่ตัวบุคคลไม่ใช่ตัวบทกฎหมาย การลงโทษผู้กระทำความผิดจะเน้นการแก้ไขคือการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคลเพื่อให้กลับตัวเป็นคนดีมากกว่าการลงโทษให้หลาบจำ การดำเนินคดีจึงแยกดำเนินคดีและใช้

มาตรการสำหรับเด็กและเยาวชนตามความเหมาะสมเป็นรายบุคคล แนวทางการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดจะพิจารณาจากอายุ ประวัติส่วนตัว ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษา สภาพร่างกาย สภาพจิตใจ อาชีพ และฐานะ รวมทั้งสภาพครอบครัวและสภาพแวดล้อมของเด็กหรือเยาวชน ตลอดจนค้นหาสาเหตุแห่งการกระทำความผิด เพื่อนำมาพิจารณาและกำหนดโทษทางอาญาให้เหมาะสมกับตัวเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดแต่ละราย โดยมีวัตถุประสงค์ที่แท้จริงคือ เพื่อเป็นการฟื้นฟูแก้ไขตัวผู้กระทำผิดให้กลับตัวเป็นคนดีและมีให้กระทำความผิดซ้ำ รวมทั้งการพยายามทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับเข้าสู่สังคมของตนเอง และสามารถใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุข

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ พบว่า กฎหมายของสาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศแคนาดา สาธารณรัฐฝรั่งเศส ประเทศญี่ปุ่น และประเทศไทย ต่างให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองสิทธิของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก กระบวนการยุติธรรมที่นำมาใช้จึงถูกออกแบบมาเป็นการเฉพาะซึ่งคำนึงถึงการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ การดำเนินคดีกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดจึงมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นอันดับแรก แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดปัญหาบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี กระทำความผิดอาญาร้ายแรงหรือกระทำความผิดคดีอุกฉกรรจ์ หรือกระทำความผิดซ้ำเพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมดังกล่าว สาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศแคนาดา สาธารณรัฐฝรั่งเศส และประเทศญี่ปุ่น ได้มีการกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาแก่บุคคลดังกล่าวโดยใช้การลงโทษด้วยวิธีการจำคุกเป็นหลักและเป็นโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่หรือผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นการกำหนดความรับผิดชอบที่แน่นอนและเด็ดขาดเพื่อให้ผู้กระทำความผิดนั้นได้รับการลงโทษที่เหมาะสมและได้สัดส่วนกับความผิด ตลอดจนไม่ได้รับประโยชน์จากการความอ่อนวัยหรือจากการด้อยวุฒิภาวะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้กระทำความผิดที่ได้รับโทษเกิดความเกรงกลัวและไม่กล้ากลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก สำหรับประเทศไทยยังคงให้ความสำคัญกับตัวผู้กระทำความผิดมากกว่าความร้ายแรงของความผิดที่บุคคลดังกล่าวได้กระทำ การลงโทษจึงนำอายุของผู้กระทำความผิดมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดชอบทางอาญา และเป็นเหตุผลโทษให้แก่บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดโดยไม่จำกัดฐานความผิด การลงโทษผู้กระทำความผิดจึงมิได้มุ่งเน้นที่การลงโทษจำคุก แต่เน้นการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคลเป็นหลัก

3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ พบว่า ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยบุคคลอายุตั้งแต่ 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี มีลักษณะที่รุนแรงและมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น และมีอีกจำนวนมากที่เป็นการกระทำความผิดซ้ำในลักษณะเดียวกัน ปัจจัยหนึ่งที่เป็นสาเหตุสำคัญในการเกิดอาชญากรรม คือความไม่เกรงกลัวที่จะถูกลงโทษ เพราะเมื่อบุคคลดังกล่าวกระทำความผิดจะรู้ว่าตนจะได้รับประโยชน์จากความอ่อนวัยวุฒิ และจะได้รับการผ่อนปรนการลงโทษโดยผลของกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ทำให้ไม่ต้องรับโทษที่รุนแรงเหมือนอย่างเช่นผู้ใหญ่ จึงเกิดความกล้าที่จะกระทำความผิดซ้ำแล้วซ้ำอีกเป็นนิสัยและยังทวีความร้ายแรงมากขึ้น การลงโทษที่ไม่สามารถทำได้เช่นเด็ดขาดนี้ ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เกรงกลัวกฎหมาย และกล้าที่จะกลับมากระทำความผิดซ้ำในเรื่องเดียวกันในครั้งต่อ ๆ ไปเมื่อมีโอกาสแม้ได้รับโทษตามกฎหมายมาแล้วก็ตาม ซึ่งเป็นผลมาจากการที่เด็กและเยาวชนนั้นไม่เคารพกฎหมายและไม่เกรงกลัวต่อผลที่จะได้รับอันเนื่องมาจากการกระทำความผิด อีกทั้งยังไม่มีบทบัญญัติกฎหมายบังคับให้ลงโทษหนักขึ้นหรือเพิ่มโทษ

ทางอาญากับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีที่มีอัตราโทษร้ายแรงหรือคดีอุกฉกรรจ์ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคม ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เข็ดหลาบและหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก

4. เพื่อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ พบว่า 1) ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75 และมาตรา 76 โดยการกำหนดให้ชัดเจนว่าในการพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดทางอาญาแก่บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ให้นำเอาฐานความผิดอาญาร้ายแรงหรือการกระทำความผิดซ้ำมาเป็นเกณฑ์ประกอบการพิจารณาด้วย 2) ควรแก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75 และมาตรา 76 โดยการกำหนดให้ชัดเจนว่าไม่ให้มีการนำการลดโทษหรือลดมาตราส่วนโทษมาใช้ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ และ 3) ควรแก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 94 โดยการกำหนดให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจเพิ่มโทษบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำฐานไม่เข็ดหลาบได้ ถ้าความผิดที่กระทำในครั้งหลังนั้นเป็นความผิดที่มีอัตราโทษสูงหรือเป็นคดีอุกฉกรรจ์

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ พบว่า การดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดที่เป็นบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี หากเป็นการกระทำความผิดอาญาร้ายแรงหรือผู้กระทำความผิดมีพฤติกรรมเป็นอาชญากร มีแนวคิดการดำเนินคดีอาญาในรูปแบบความยุติธรรมตามกฎหมาย โดยใช้วิธีการลงโทษให้เหมาะสมและได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน เพื่อให้เด็กและเยาวชนรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองและเป็นการคุ้มครองสังคมด้วย ส่วนกรณีที่เป็นการกระทำความผิดอาญาที่ไม่ร้ายแรงหรือกระทำความผิดด้วยความพลั้งพลาดไม่มีพฤติกรรมเป็นอาชญากร จะใช้การดำเนินคดีอาญาในรูปแบบสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้โอกาสผู้กระทำความผิดได้แก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองและสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติสุข ส่วนการลงโทษบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำจะเน้นไปที่การแก้ไขฟื้นฟูและให้โอกาสกลับตัวเป็นคนดีมากกว่าจะลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการลงโทษสอดคล้องกับแนวคิดการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่มีแนวคิดว่าการปฏิบัติต่อเด็กต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีและคุณค่าของเด็ก ต้องคำนึงถึงอายุของเด็กและความปรารถนาที่จะส่งเสริมการกลับคืนสู่สังคม การดำเนินคดีอาญาต่อเด็กจึงต้องเน้นการแก้ไขฟื้นฟูเป็นหลัก (สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2566, น.10)

2. เปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยมีการกำหนดความรับผิดทางอาญาของบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ไว้ในมาตรา 75 และมาตรา 76 โดยมาตรา 75 กำหนดความรับผิดทางอาญาของบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ต่ำกว่า 18 ปี ให้ศาลเลือกพิจารณาว่าจะสมควรใช้วิธีการสำหรับเด็กหรือจะลงโทษอาญา โดยพิจารณาถึงความรู้สึกผิดชอบของผู้กระทำ แม้ว่าผู้กระทำจะรู้สึกผิดชอบในขณะที่กระทำความผิด แต่หากจะจัดการกับผู้นั้นโดยใช้วิธีการสำหรับเด็กจะทำให้เขากลับตนได้ดีกว่าศาลก็สามารถทำได้ แต่หากศาลเห็นว่าสมควรพิพากษาลงโทษทางอาญา ศาลต้องลดมาตราส่วนโทษลงกึ่งหนึ่ง (ทวีเกียรติ มีนะ

กนิษฐ และธรรณภูมิ บุญมี, 2566, น.206) ส่วนมาตรา 76 ได้กำหนดความรับผิดทางอาญาของบุคคลตั้งแต่ 18 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจลดมาตราส่วนโทษได้ ซึ่งการลดมาตราส่วนโทษตามมาตรานี้สามารถนำมาใช้ได้ในทุกฐานความผิดและไม่จำกัดว่าเป็นการกระทำความผิดครั้งใด เนื่องจากมีกรณีไม่น้อยที่บุคคลอายุสิบแปดปี แต่ความรู้สึกรู้สึกผิดชอบชั่วดียังอยู่ในเกณฑ์ต่ำไม่ทัดเทียมกับผู้ใหญ่ ถ้าศาลจะลงโทษหนักก็อาจไม่เหมาะสม มาตราที่จึงเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจพิจารณาที่จะลดมาตราส่วนโทษลงหนึ่งในสามหรือไม่เกินกึ่งหนึ่งได้ (ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และธรรณภูมิ บุญมี, 2566, น.204) การกำหนดความรับผิดทางอาญาของบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการแก้ไขฟื้นฟูเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ เนื่องจากกฎหมายเห็นว่าเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดนั้นเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะน้อยและขาดความรู้ผิดชอบ กฎหมายจึงมีเจตนารมณ์มุ่งคุ้มครองสิทธิสวัสดิภาพและวิธีปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดตามหลักการอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยเฉพาะเรื่องประโยชน์สูงสุดของเด็ก (ภรณ์ เกราะแก้ว, 2565, น.221) ในขณะที่กฎหมายเยาวชนของสาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศแคนาดา สาธารณรัฐฝรั่งเศส และประเทศญี่ปุ่น แม้ว่าต่างให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนโดยคำนึงถึงสิทธิและประโยชน์ของบุคคลดังกล่าวเป็นสำคัญ แต่หากเป็นกรณีที่บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี กระทำความผิดคืออุกฉกรรจ์ การพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดทางอาญาจะใช้แนวทางเดียวกับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ โดยสาธารณรัฐสิงคโปร์จะใช้วิธีการการลงโทษที่รุนแรงกับบุคคลอายุ 16 ปีขึ้นไปที่กระทำความผิดร้ายแรงหรือมีพฤติกรรมดื้อรั้น การกำหนดความรับผิดทางอาญาของบุคคลดังกล่าวจะพิจารณาจากฐานความผิดและอัตราโทษ ซึ่งการลงโทษจะมีความรุนแรงเทียบเท่ากับการลงโทษผู้ใหญ่และอาจถูกจำคุกเป็นระยะเวลาจนถึงจำคุกตลอดชีวิตได้ (ปิยะพร ตันณีกุล, 2558, น.112) เช่นเดียวกับประเทศแคนาดาที่มีการนำโทษสำหรับผู้ใหญ่มาใช้กับเยาวชนอายุตั้งแต่ 14 ปีขึ้นไปที่กระทำความผิดอาญาร้ายแรง ทำให้เด็กหรือเยาวชนอาจถูกลงโทษจำคุกเช่นเดียวกับโทษจำคุกสำหรับผู้ใหญ่ได้ (พิมพ์สุรางค์ ชนินทรลีลา, 2565, น.92) ส่วนสาธารณรัฐฝรั่งเศสและประเทศญี่ปุ่น ได้มีการกำหนดให้นำเอาพฤติการณ์และความร้ายแรงของการกระทำความผิดมาใช้ในการกำหนดความรับผิดทางอาญาบุคคลอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป โดยสาธารณรัฐฝรั่งเศสนำเอาฐานความผิดอุกฉกรรจ์โทษ (Les crimes) หรือความผิดที่มีโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นความผิดอาญาร้ายแรงเป็นเกณฑ์ลงโทษเยาวชนในอัตราเดียวกับผู้ใหญ่ (นงลักษณ์ อาณี, 2557, น.253) และประเทศญี่ปุ่นมีการนำเอาฐานความผิดร้ายแรงมาเป็นหลักเกณฑ์ในการโอนคดีของศาลครอบครัว เมื่อศาลครอบครัวเห็นว่าเด็กและเยาวชนนั้นไม่ควรได้รับความคุ้มครองด้วยวิธีการในระบบของศาลครอบครัวจึงต้องให้ไปฟ้องคดียังศาลอาญา และเมื่อพนักงานอัยการได้รับคดีจากศาลครอบครัวแล้วก็จะดำเนินคดีกับเด็กและเยาวชนในศาลอาญาเช่นเดียวกันกับการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งการลงโทษบุคคลดังกล่าวอัตราโทษสูงสุดที่อาจจะได้รับคือจำคุกตลอดชีวิต (นงลักษณ์ อาณี, 2557, น.302)

3. ปัญหาเกี่ยวกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยในส่วนที่กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดทางอาญาแก่บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปีที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ ตามมาตรา 75 และมาตรา 76 มีการกำหนดความรับผิดทางอาญาของบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่ไม่เหมาะสมกับความร้ายแรงของความผิด ในกรณีที่บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี กระทำความผิดในข้อหาหรือฐานความผิดอาญาร้ายแรงหรือการกระทำความผิดซ้ำ มีการกำหนดความรับผิดทางอาญาโดยการนำเอาอายุของผู้กระทำความผิดมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพิจารณาเพื่อกำหนดว่าผู้กระทำความผิดจะต้องรับผิดทาง

อาญาหรือไม่ และจะต้องรับโทษทางอาญาอย่างไร ส่วนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความผิด พฤติการณ์และความผิดร้ายแรงแห่งคดี ตลอดจนข้อหาหรือฐานความผิด รวมทั้งความรู้ผิดชอบและสิ่งอื่นที่พึงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดจะถูกนำมาพิจารณาเพื่อประกอบการกำหนดความรับผิดเป็นลำดับถัดไป เหตุที่แนวทางการพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดทางอาญาให้ความสำคัญกับอายุของผู้กระทำความผิด เนื่องจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการหาเหตุของการกระทำความผิด ส่วนการลงโทษมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขฟื้นฟูเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมากกว่าที่จะลงโทษให้สาสมกับความผิด ซึ่งเป็นหลักการลงโทษเด็กและเยาวชนที่ได้รับการยอมรับในทางสากล อย่่างไรก็ตาม ในสภาพสังคมที่เด็กและเยาวชนกลุ่มที่กระทำความผิดอาญามีลักษณะของการกระทำและพฤติกรรมที่โหดร้ายเกินกว่าอายุของตนโดยไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย เป็นเหตุให้เกิดช่องว่างทางกฎหมายทำให้ผู้กระทำความผิดใช้ประโยชน์จากความอายุน้อยของตนมากระทำความผิดอาญาร้ายแรงและกระทำความผิดซ้ำโดยไม่สำนึกถึงโอกาสที่ตนได้รับจากการได้รับการยกเว้นโทษหรือได้รับการลดโทษ อีกทั้งการที่ยังไม่มีบทบัญญัติกฎหมายที่กำหนดให้เพิ่มโทษบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ต่ำกว่า 18 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำโดยไม่คำนึงว่าการกระทำความผิดครั้งหลังเป็นการกระทำความผิดฐานใด และผู้กระทำความผิดเคยมีประวัติการกระทำความผิดหรือไม่ จึงไม่อาจใช้มาตรการเพิ่มโทษหรือมาตรการอื่นใดที่ทำให้บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีที่มีอัตราโทษร้ายแรงได้รับโทษหนักขึ้นได้ ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่เข็ดหลาบและกล้าที่จะกลับมากระทำความผิดอีก และกลายเป็นปัญหาอาชญากรรมที่สำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไข

4. เสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ พิจารณาได้แก่ 1) ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 75 และมาตรา 76 โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าในการพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดทางอาญาของบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ให้นำฐานความผิดที่เป็นความผิดอาญาร้ายแรงหรือการกระทำความผิดซ้ำมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพิจารณาและกำหนดความรับผิดทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิด 2) ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 75 และมาตรา 76 โดยเพิ่มเติมวรรคสองของมาตรา 75 และมาตรา 76 กำหนดให้ชัดเจนว่าไม่ให้มีการนำการลดโทษหรือลดมาตรการส่วนโทษมาใช้ในกรณีที่มีการกระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ และ 3) ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 94 โดยเพิ่มเติมวรรคสองของมาตรา 94 กำหนดให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจเพิ่มโทษบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำฐานไม่เข็ดหลาบได้ ถ้าความผิดที่กระทำในครั้งหลังนั้นเป็นความผิดที่มีอัตราโทษสูงหรือเป็นคดีอุกฉกรรจ์ ซึ่งจะเป็นการยับยั้งไม่ให้มีการกระทำความผิดในลักษณะเดียวกันนั้นเกิดขึ้นอีกได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดอาชญากรรมในเด็กและเยาวชนที่อาจเกิดขึ้นซ้ำอีกในสังคมต่อไป

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

จากข้อค้นพบใหม่สามารถเสนอแนวทางการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการลงโทษที่เหมาะสมกับบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ ได้แก่ 1) การกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการลงโทษทางอาญาแก่บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ได้กระทำความผิดซ้ำในลักษณะโหดร้ายหรือเป็นคดีอุกฉกรรจ์ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเกิดความเกรงกลัวโทษและเคารพกฎหมายมากขึ้น ควรที่จะกำหนดให้ชัดเจนว่าในการพิจารณาเพื่อกำหนดความรับผิดทางอาญาแก่บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ให้นำเอาฐานความผิดอาญาร้ายแรงหรือการกระทำความผิดซ้ำมา

เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพิจารณาจะมีความเหมาะสมมากกว่าการพิจารณาจากอายุของผู้กระทำความผิด 2) การลงโทษบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่ถือว่าเป็นผู้ย่อนความสามารถและขาดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี จึงเหมาะสมที่กฎหมายจะให้ความเมตตาในการผ่อนปรนการลงโทษ แต่การกระทำความผิดซ้ำในความผิดที่มีอัตราโทษร้ายแรง ย่อมแสดงให้เห็นว่าบุคคลดังกล่าวมีจิตใจที่ชั่วร้าย ไม่รู้สำนึก และไม่มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี จึงควรที่จะถูกลงโทษให้สาสมกับความผิด และเป็นการข่มขู่ยับยั้งมิให้บุคคลดังกล่าวกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก รวมทั้งเป็นการป้องปรามมิให้บุคคลอื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่าง และ 3) การลงโทษบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 18 ปี ที่กระทำความผิดซ้ำในคดีที่มีอัตราโทษร้ายแรงและมีผลกระทบต่อสังคม ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิผลในการยับยั้งมิให้การกระทำความผิดลักษณะนั้นเกิดขึ้นซ้ำอีก และป้องกันมิให้บุคคลอื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่าง ควรกำหนดให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจในการเพิ่มโทษผู้กระทำความผิดซ้ำในคดีอุกฉกรรจ์ให้รับโทษหนักขึ้นได้ ซึ่งจะทำให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษอย่างเหมาะสมและลดปัญหาอาชญากรรมในสังคมได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 75 ดังนี้

มาตรา 75 “ผู้ใดอายุกว่าสิบห้าปีแต่ต่ำกว่าสิบแปดปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลพิจารณาถึงฐานความผิดอาญาร้ายแรงหรือการกระทำความผิดซ้ำ ตลอดจนความรู้ผิดชอบและสิ่งอื่นที่เกี่ยวพันกับผู้นั้น ในอันที่จะควรวินิจฉัยว่าสมควรพิพากษาลงโทษผู้นั้นหรือไม่ ถ้าศาลเห็นว่าไม่สมควรพิพากษาลงโทษก็ให้จัดการตามมาตรา 74 หรือถ้าศาลเห็นว่าสมควรพิพากษาลงโทษ ก็ให้ลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่ง

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่บุคคลอายุกว่าสิบห้าปีแต่ต่ำกว่าสิบแปดปีที่กระทำความผิดซ้ำ ถ้าความผิดในครั้งหลังมีกำหนดโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี ถ้าศาลเห็นว่ากระทำความผิดจริงและสมควรพิพากษาลงโทษ ให้ศาลพิพากษาลงโทษโดยมีต้องลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดลงกึ่งหนึ่ง”

1.2 ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 76 ดังนี้

มาตรา 76 “ผู้ใดอายุตั้งแต่สิบแปดปีแต่ยังไม่เกินยี่สิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลพิจารณาถึงฐานความผิดอาญาร้ายแรงหรือการกระทำความผิดซ้ำ ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่บุคคลอายุตั้งแต่สิบแปดปีแต่ยังไม่เกินยี่สิบปี ที่กระทำความผิดซ้ำ ถ้าความผิดในครั้งหลังมีกำหนดโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี ถ้าศาลเห็นว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ให้ศาลพิพากษาลงโทษโดยมีต้องลดมาตราส่วนโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นลงหนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่ง”

1.3 ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 94 ดังนี้

มาตรา 94 “ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ และความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีนั้น ไม่ว่าจะได้กระทำในครั้งก่อนหรือครั้งหลังไม่ถือว่าเป็นความผิดเพื่อการเพิ่มโทษตามความในหมวดนี้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ความผิดซึ่งผู้กระทำได้กระทำในขณะที่มีอายุกว่าสิบห้าปีแต่ต่ำกว่าสิบแปดปี ถ้าความผิดในครั้งหลังมีกำหนดโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี ถ้าศาลเห็นสมควรให้ถือว่าเป็นความผิดเพื่อการเพิ่มโทษตามความในหมวดนี้”

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การที่บุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี กระทำความผิดอาญาร้ายแรงหรือกระทำความผิดซ้ำนั้น นอกจากจะมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายนอก เช่น สภาพครอบครัว สภาพแวดล้อม และปัจจัยภายในจิตใจของผู้กระทำความผิดแล้ว ปัจจัยที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่งคือกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ใช้สำหรับบุคคลดังกล่าว การแก้ไขปัญหายาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นซ้ำของผู้กระทำความผิดที่มีพฤติกรรมซ้ำเป็นอาชญากร นอกจากการลงโทษที่เหมาะสมกับความผิดแล้ว สิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการต่อไปคือการกำหนดมาตรการควบคุมและสอดส่องไม่ให้ผู้กระทำความผิดที่ถูกลงโทษแล้วกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก โดยให้บุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอย่างพนักงานคุมประพฤติ และนักสังคมสงเคราะห์หรือนักจิตวิทยา คอยกำกับดูแลและให้คำปรึกษา เพื่อให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับคืนสู่สังคมได้โดยปกติสุขและไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก จึงควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลบุคคลอายุกว่า 15 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี ที่กระทำความผิดคดีอุกฉกรรจ์ซ้ำภายหลังจากที่ได้รับการลงโทษแล้วเป็นการเฉพาะ

เอกสารอ้างอิง

- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. (2567). รายงานสถิติคดีประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2568, จาก <https://www.djop.go.th/th/home>
- กรวรรณ คำกรเหตุ. (2563). แนวทางการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวและเยาวชนต่อการป้องกันจากการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมและเป็นผู้กระทำความผิดในสังคม: กรณีศึกษาโครงการโรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2566). ทฤษฎีการลงโทษ. ในเอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาชั้นสูง. เล่มที่ 1. หน่วยที่ 5. สาขาวิชานิติศาสตร์ นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ และธรรณ บัญมี. (2566). คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคทั่วไป. (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- นงลักษณ์ อานี. (2557). แนวทางใหม่ในการกำหนดความรับผิดทางอาญาและการดำเนินคดี กรณีผู้กระทำความผิดเป็นเด็กและเยาวชน. (ดุสิตนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). คณะนิติศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปกป้อง ศรีสนิท. (2566). กฎหมายอาญาชั้นสูง. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ปิยะพร ตันณีกุล. (2558). กระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนในประชาคมอาเซียน. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 18(2), 96-114.
- พิมพ์สุรางค์ ชนินทรลีลา. (2565). การยกเว้นความรับผิดในทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 74. (เอกัตศึกษาปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ภรณ์ เกราะแก้ว. (2565). กระบวนการยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชน (ตอนที่ 1). *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง*, 5(2), 201-232.
- สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (2561). *การลงโทษเยาวชนในคดีอาญา : เยียวยาแก้ไขหรือจูงใจให้กระทำผิดซ้ำ*. สืบค้นเมื่อ 3 สิงหาคม 2568, จาก <https://law.mfu.ac.th/law-news/law-detail/detail/News/5587.html>
- อรุณรัตน์ อารังศรีสุข. (2562). *การปรับใช้แนวคิดการลงโทษให้ได้สัดส่วน (Just Deserts) กับการพิจารณาความผิดที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำในฐานความผิดเกี่ยวกับเพศว่าด้วยการข่มขืนกระทำชำเรา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). คณะนิติศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.